

ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (esimene koda)

7. juuli 2006 *

Kohtuasjas T-319/05,

Šveitsi Konföderatsioon, esindajad: advokaadid S. Hirsbrunner ja U. Soltész,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Benyon, M. Huttunen ja M. Niejahr,

kostja,

keda toetab

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: C.-D. Quassowski ja A. Tiemann, keda abistas
advokaat T. Masing,

menetlusse astuja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

mille ese on EÜ artikli 230 alusel, loetuna koos Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe artikliga 20, esitatud tühistamishagi komisjoni 5. detsembri 2003. aasta otsuse 2004/12/EÜ vastu, mis puudutab Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe artikli 18 lõike 2 esimese lause ja nõukogu määruse (EMÜ) nr 2408/92 kohaldamist (Juhtum TREN/AMA/11/03 — Saksamaa meetmed seoses lähenemisega Zürichi lennuväljale) (ELT 2004, L 4, lk 13),

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees R. García-Valdecasas, kohtunikud J. D. Cooke ja V. Trstenjak,

kohtusekretär: E. Coulon,

annab käesoleva

määruse

Õiguslik raamistik

- ¹ Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 esimene ja teine lõik, mida vastavalt nimetatud põhikirja artikli 53 esimesele lõigule kohaldatakse ka Esimese Astme Kohtu menetluse suhtes, sätestavad:

„Ühenduste liikmesriigid ja institutsioonid võivad Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuasjades menetlusse astuda.

Sama õigus on igal isikul, kes tõendab oma huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuasja tulemuste vastu, välja arvatud liikmesriikidevahelistes, ühenduste institutsioonide vahelistes või liikmesriikide ja ühenduste institutsioonide vahelistes kohtuasjades.”

Menetlus Euroopa Kohtus ja Esimese Astme Kohtus (kohtuasi C-70/04, pärast Euroopa Kohtu poolt Esimese Astme Kohtusse suunamist muutunud kohtuasjaks T-319/05)

- 2 Šveitsi Konföderatsioon taotles Euroopa Kohtu kantseleisse 13. veebruaril 2004 saabunud ja numbri all C-70/04 registreeritud hagiavaldusega, et tühistataks komisjoni 5. detsembri 2003. aasta otsus 2004/12/EÜ, mis puudutab Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe artikli 18 lõike 2 esimese lause ja nõukogu määruse (EMÜ) nr 2408/92 kohaldamist (Juhtum TREN/AMA/11/03 — Saksamaa meetmed seoses lähenemisega Zürichi lennuväljale) (ELT 2004, L 4, lk 13, edaspidi „vaidlustatud otsus”).
- 3 Vaidlustatud otsuse lähtekohaks on Šveitsi Konföderatsiooni 10. juuni 2003. aasta kaebus, mis oli suunatud Saksa föderaalse lennundusametuse poolt 15. jaanuaril 2003. aastal vastu võetud Saksa lennuliikluse regulatsiooni 213. rakendusmääruse vastu. See määrus kehtestab uued Zürichi lennuväljale lähenemise menetlused üle Saksa territooriumi lendavatele lennukitele. Need menetlused peaks vähendama möödivate lennukite poolt Saksamaa ja Šveitsi piirist põhja pool asuvatele kommuunidele kostuva müra häirivust.
- 4 Šveitsi Konföderatsiooni hagiavaldus esitati EÜ artikli 230 alusel, loetuna koos Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokku-

leppe (ELT 2002, L 114, lk 73, ELT eriväljaanne 11/41, lk 94, edaspidi „õhustranspordialane kokkulepe”) artikliga 20, mille kohaselt:

„Kõik küsimused, mis puudutavad ühenduse institutsioonide poolt neile käesolevas kokkuleppes antud volituste alusel tehtud otsuste kehtivust, kuuluvad Euroopa Ühenduste Kohtu ainupädevusse.”

- 5 27. mail 2004 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud faksiga taotles Landkreis Waldshut luba astuda menetlusse kohtuasja C-70/04, mis pärast Euroopa Kohtu poolt Esimese Astme Kohtusse suunamist muutus kohtuasjaks T-319/05, kostja nõuete toetuseks. Landkreis Waldshut on Saksa piirkond, mis asub Šveitsi piiri lähedal, millest lendavad üle Zürichi lennuväljale lähenevad lennukid ning mida vaidlustatud otsuse esemeks olevate meetmetega soovitakse kaitsta müra häirivuse eest.
- 6 See menetlusse astumise avaldus toimetati pooltele kätte Euroopa Kohtu kodukorra artikli 93 lõike 2 kohaselt. Komisjon ja Šveitsi Konföderatsioon esitasid menetlusse astumise avalduse kohta oma märkused vastavalt 18. ja 23. juuni 2004. aasta kirjades.
- 7 Euroopa Kohtu presidendi 21. juuli 2004. aasta määrusega anti Saksamaa Liitvabariigile luba astuda menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.
- 8 14. juuli 2005. aasta määrusega kohtuasjas C-70/04: Šveitsi Konföderatsioon vs. komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) suunas Euroopa Kohus asja Esimese Astme Kohtusse. Euroopa Kohus märkis esiteks selle määruse punktis 21, et

eeldusel, et Šveitsi Konföderatsiooni tuleb käsitleda samamoodi kui liikmesriike, tuleb seetõttu kinni pidada sellest, et liikmesriikide poolt komisjoni otsuste vastu esitatud hagide läbivaatamine kuulub nüüdsest Esimese Astme Kohus pädevusse, juhul kui tegemist on EÜ artikli 230 alusel esitatud hagiga, mis ei ole, nagu on märgitud EÜ artiklis 225, määratud kohtukolleegiumile, ega kuulu Euroopa Kohtu pädevusse viimase põhikirja artikli 51 põhikirja selles versioonis, mis tuleneb nõukogu 26. aprilli 2004. aasta otsusest 2004/407/EÜ, Euratom, millega muudetakse Euroopa Kohtu põhikirja käsitleva protokoll artikleid 51 ja 54 (ELT L 132, lk 5; ELT eriväljaanne 01/05, lk 85).

- 9 Teiseks märgib kohus punktis 22 samuti, et kui Šveitsi Konföderatsiooni peaks eeskätt konkreetses õhustranspordialase kokkuleppe kontekstis käsitlema mitte samamoodi nagu liikmesriike, mille puhul tuleks kohaldada EÜ artikli 230 teist lõiku, vaid nagu juriidilisi isikuid selle artikli neljanda lõigu tähenduses, kuuluks hagi asutamislepingu selles sättes ettenähtud tingimuste kohaselt Esimese Astme Kohtu pädevusse, ja seega tuleks hagi vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artikli 54 teisele lõigule suunata viimatinimetatud kohtule.
- 10 Neil asjaoludel otsustas Euroopa Kohus, et hagi peaks esimese astmena arutama Esimese Astme Kohus, seda nii otsuse 2004/407 kui ka Euroopa Kohtu põhikirja artikli 54 teise lõigu kohaselt.
- 11 30. märtsil 2006 andis esimese koja esimees Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 1 kolmanda lõigu alusel Landkreis Waldshuti menetlusse astumise avalduse lahendamiseks Esimese Astme Kohtule.

Landkreis Waldshuti menetlusse astumise avaldus ja poolte märkused

- 12 Landkreis Waldshut väidab oma menetlusse astumise avalduse toetuseks, et Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teine lõik ei välista tema menetlusse astumist,

kuna Šveitsi Konföderatsioon ei ole liikmesriik selle sätte tähenduses. Selles osas ei muutu õhutranspordialase kokkuleppe artikli 20 tagajärjel, millega antakse Euroopa Kohtule üksnes pädevus teatavate vaidluste lahendamiseks, Šveitsi Konföderatsioon liikmesriigiks Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu tähenduses. Sama põhimõte kehtib juhul, kui liikmesriik on sõlminud ühendusega rahvusvahelise lepingu (Euroopa Kohtu 23. veebruari 1983. aasta määrus liidetud kohtuasjades 91/82 R ja 200/82 R: *Chris International Foods vs. komisjon*, EKL 1983, lk 417; *Esimese Astme Kohtu presidendi 14. augusti 1998. aasta määrus kohtuasjas T-44/98 R: Emesa Sugar vs. komisjon* (EKL 1998, lk II-3079, punkt 26 jj)).

- 13 Lisaks ilmneb Landkreis Waldshuti huvi kohtuasja tulemuste vastu asjaolust, et avalik-õigusliku kohaliku omavalitsusüksusena peab ta edendama oma elanike heaolu ja haldama oma territooriumi. Landkreis Waldshut on niisiis puudutatud nii ruumiliselt kui sisuliselt, arvestades, et müra häirivus, mille vaidlustatud otsus lõpetab, avaldub tema territooriumil ja mõjutab tema rahvast. Landkreis Waldshut osales ka vaidlusaluste lendude piirangute vastuvõtmisel (kohaldades Saksa lennuliikluse regulatsiooni 213. rakendusmäärust) ning ta teavitas samuti komisjoni haldusmenetluse käigus.
- 14 Komisjon möönab, et Landkreis Waldshut on tõendanud oma huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuasja tulemuste vastu, kaheldes siiski, kas tema menetlusse astumine ei peaks olema välistatud Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu kohaselt. Komisjon märgib sellega seoses, et kuigi on tõsi, et Šveitsi Konföderatsioon ei ole liikmesriik selle sätte tähenduses, tuleb siiski arvestada, et õhutranspordialase kokkuleppe lisas loetletud määruste ja direktiivide kohaldamisel käsitletakse seda riiki samamoodi nagu ühenduse liikmesriike.
- 15 Olles esiteks meenutanud, et Euroopa Kohtu kodukorda ei ole selle kokkuleppe lisas nimetatud, nii et Šveitsi Konföderatsiooni liikmesriikidega samamoodi käsitlemine ei laiene nimetatud põhikirjale, ja teiseks, et Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teises

lõigus ette nähtud menetlusse astumise piirang teeb samas sättes kehtestatud menetlusse astumise õigusest erandi, mida tuleb tõlgendada kitsalt, leiab komisjon siiski, et seda piirangut tuleb käesolevas asjas *mutatis mutandis* kohaldada. Seda viimast õigustab asjaolu, et liikmesriikidevahelisi või ühenduste institutsioonide vahelisi kohtuasju eristab see, et pooled ei järgi üldiselt erahuve, vaid nende suveräänsele võimule alluva rahva üldisi huve, ehk nii-öelda oma „institutsionaalseid huve”. Sellega oleks seega vastuolus see, kui muude poolte menetlusse astumise teel tõusetuksid nendes kohtuasjades erahuvid. Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teises lõikes sätestatud piirang on ette nähtud täpselt sellise vastuolu vältimiseks. Landkreis Waldshuti ei peaks kohtlema teistmoodi kui näiteks eraettevõtjat, kelle menetlusse astumine on sellise kohtuasja puhul välistatud, kuna Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 40 eristab üksnes ühelt poolt liikmesriike ja ühenduse institutsioone, ja teiselt poolt „iga isikut”.

- 16 Sellegipoolest, kuna Euroopa Kohus ei ole veel selles küsimuses otsust teinud ja kuna tegemist on küsimusega, mida kohus peab kontrollima omal algatusel, jätab komisjon selles osas oma nõuded esitamata ja on nõus sellega, mida Esimese Astme Kohtu otsustab.
- 17 Šveitsi Konföderatsioon taotleb Landkreis Waldshuti menetlusse astumise avalduse rahuldamata jätmist, tuues välja, et sellise menetlusse astumise välistavad Euroopa Kohtu kodukorra artikli 40 teine lõige ning võrdse kohtlemise põhimõte. Selline menetlusse astumine ei oleks võimalik, kui käesoleva hagi oleks algatanud liikmesriik, kuna Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teine lõik näeb ette, et liikmesriikide ja ühenduste institutsioonide vahelistes kohtuasjade puhul võivad menetlusse astuda üksnes liikmesriigid ja ühenduste institutsioonid, samas kui teistel isikutel ei ole see võimalik. Seega peaks õhustranspordialast kokkulepet puudutavas kohtuasjas olema ka Šveitsi Konföderatsioonil võrdse kohtlemise põhimõtte alusel õigus sellisele menetlusreeglile.

- 18 Lisaks märgib Šveitsi Konföderatsioon, et Landkreis Waldshuti menetlusse astumine peaks olema välistatud ka Saksamaa Liitvabariigi menetlusse astumise tõttu. Siinkohal tuleb kohaldada Euroopa Kohtu poolt kujundatud põhimõtet (Euroopa Kohtu 10. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas 282/85: DEFI vs. komisjon, EKL 1986, lk 2469), mille kohaselt ei ole üksusel õigus kasutada õiguskaitsevahendit, kui temast kõrgemal olev üksus juba kasutab seda õiguskaitsevahendit ja kui vaadeldava üksuse huvid on hõlmatud või langevad kokku kõrgema üksuse huvidega.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 19 Esiteks tuleb märkida, et menetlusse astumise avaldus esitati kooskõlas vorminõuetega ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 93 lõikes 1 ettenähtud tähtaja jooksul.
- 20 Teiseks tuleb märkida, et Landkreis Waldshut on tõendanud oma huvi käesoleva kohtuasja tulemuste vastu. See huvi tuleneb asjaolust, et vaidlustatud otsuse sisuks olevad Saksa meetmed lähtuvad temalt ning et Zürichi lennuväljale lähenevad või sellelt lahkuvad lennukid lendavad üle tema territooriumi ja rahva. Lisaks, vastupidiselt sellele, mida väidab Šveitsi Konföderatsioon, ei tohi Landkreis Waldshuti huvi astuda menetlusse ajada segi Saksamaa Liitvabariigi huviga astuda menetlusse. Õigupoolest astub Saksamaa Liitvabariik käesolevasse menetlusse Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 esimese lõigu alusel, mille kohaselt „[ü]henduste liikmesriigid ja institutsioonid võivad Euroopa Kohtus läbivaatamisel olevates kohtuasjades menetlusse astuda”. Seega ei saa Saksamaa Liitvabariigi menetlusse astumine Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 esimese lõigu alusel kuidagi välistada Landkreis Waldshuti või „iga[...] isiku[...], kes tõendab oma huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuasja tulemuste vastu” menetlusse astumist selle sätte teise lõigu alusel.

- 21 Kolmandaks, asjaolu, et Šveitsi Konföderatsiooni võib õhutranspordialase kokkuleppe lisas loetletud määruste ja direktiivide kohaldamisel käsitleda ühenduse „liikmesriigina”, tagajärjeks ei saa olla eraisikutele Euroopa Kohtu põhikirjast tulenevate menetlustagatiste kadumine. Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teine lõik annab isikutele, kes tõendavad oma huvi Euroopa Kohtusse esitatud kohtuasja tulemuste vastu, õiguse astuda menetlusse. Erandeid sellest menetlusse astumise menetlusõigusest, mis väljendab õigust olla ära kuulatud, tuleb tingimata tõlgendada kitsalt. Niisiis ei saa Šveitsi Konföderatsioon, kes ei ole ühenduse liikmesriik, tulemuslikult tugineda Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu sätetele, mis välistab kõikide isikute peale liikmesriikide ja ühenduse institutsioonide vahelises astumise liikmesriikidevahelistes, ühenduste institutsioonide vahelistes või liikmesriikide ja ühenduste institutsioonide vahelistes kohtuasjades. Seda piirangut, mis on ette nähtud Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teises lõigus, mida nimetatud põhikirja artikli 53 esimese lõigu kohaselt kohaldatakse Esimese Astme Kohtu menetlusele, kohaldatakse niisiis üksnes liikmesriikide või ühenduse institutsioonide vahelistele kohtuasjadele.
- 22 Samal põhjusel ei saa Šveitsi Konföderatsioon tugineda eelistele, mida see piirang annab, väites, et ta esindab tema suveräänsele võimule alluva rahva huve või oma institutsionaalseid huve ning et seetõttu tuleks tema ja komisjoni vahelist kohtuasja käsitleda samamoodi nagu liikmesriigi ja ühenduste institutsiooni vahelist kohtuasja, millesse võivad sekkuda samasugust huvi omavad isikud, s.o teised liikmesriigid ja ühenduse institutsioonid. Eespool käsitletud kitsa tõlgendamise põhimõtet arvestades ei piisa üksnes sarnasest huvist, et jätta kõrvale Euroopa Kohtu artikli 40 teisest lõigust tulenev Landkreis Waldshuti menetlusõigus, juhul kui viimane tõendab oma huvi kohtuasja tulemuste vastu. Riik, kes ei ole ühenduste liige, ei saa kasutada Euroopa Kohtu põhikirjaga liikmesriikidele ja ühenduste institutsioonidele antud eelisõigusi, et seada kahtluse alla selle põhikirjaga sõnaselgelt antud menetlusõigust, mis on „igal isikul, kes tõendab oma huvi [...] kohtuasja tulemuste vastu”.
- 23 Eelnevast tuleneb seega, et Landkreis Waldshut on tõendanud oma huvi kohtuasja tulemuste vastu ja seetõttu tuleb tal lubada menetlusse astuda vastavalt Euroopa

Kohtu põhikirja artikli 40 teisele lõigule, mida selle põhikirja artikli 53 esimese lõigu kohaselt kohaldatakse Esimese Astme Kohtu menetlusele. Landkreis Waldshutil on õigused, mis on ette nähtud kodukorra artikli 116 lõigetes 2 ja 4.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (esimene koda)

määrab:

- 1. Landkreis Waldshutile antakse luba astuda kohtuasjas T-319/05 menetlusse kostja nõuete toetuseks.**
- 2. Kohtusekretär korraldab kõikide menetlusdokumentide ära kirjade edastamise Landkreis Waldshutile.**
- 3. Landkreis Waldshutile antakse tähtaeg oma nõudeid toetavate väidete ja argumentide kirjalikult esitamiseks.**
- 4. Kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.**

Luxembourgis 7. juulil 2006.

kohtusekretär

E. Coulon

koja esimees

R. García-Valdecasas